

Ευθύμιος Κάκουρος - Κατερίνα Μανιαδάκη

ΔΙΑΤΑΡΑΧΗ ΕΛΛΕΙΜΑΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΟΧΗΣ – ΥΠΕΡΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ

Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα
Αθήνα 2000

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Τα τελευταία είκοσι περίπου χρόνια η Διαταραχή Ελλειμματικής Προσοχής - Υπερκινητικότητας (ΔΕΠ-Υ) απασχολεί τους ειδικούς οι οποίοι εργάζονται στο χώρο της ψυχικής υγείας του παιδιού και του εφήβου περισσότερο από κάθε άλλη διαταραχή. Το γεγονός αυτό οφείλεται στη μεγάλη συχνότητα εμφάνισης της ΔΕΠ-Υ στον παιδικό πληθυσμό καθώς επίσης στο γεγονός ότι

πολλά προβλήματα μάθησης και συμπεριφοράς σχετίζονται με αυτή τη διαταραχή. Το βιβλίο αυτό απευθύνεται πρωταρχικά στους ειδικούς (Ψυχολόγους, Ψυχίατρους, Λογοπεδικούς, Εργοθεραπευτές, κ.α.) οι οποίοι εργάζονται στο χώρο της ψυχικής υγείας του παιδιού και του εφήβου και προβληματίζονται καθημερινά σε θέματα τα οποία αφορούν στις διαταραχές συμπεριφοράς και τις μαθησιακές δυσκολίες. Επίσης μπορεί να φανεί χρήσιμο στους φοιτητές οι οποίοι ενδιαφέρονται να ασχοληθούν μελλοντικά με την κλινική ψυχολογία του παιδιού καθώς επίσης και στους εκπαιδευτικούς οι οποίοι ενδιαφέρονται να κατανοήσουν καλύτερα τις μαθησιακές δυσκολίες και τα προβλήματα συμπεριφοράς των μαθητών τους. Μέσα από τις σελίδες αυτού του βιβλίου επιχειρείται α) η παρουσίαση της φύσης της ΔΕΠ-Υ σύμφωνα με τα πιο πρόσφατα ερευνητικά δεδομένα και τις επικρατέστερες θεωρητικές προσεγγίσεις της διαταραχής αυτής και β) παρουσιάζονται οι διαδικασίες της διάγνωσης και της αντιμετώπισης της ΔΕΠ-Υ. Στο βιβλίο αυτό παρουσιάζεται επίσης πληθώρα ερευνητικών δεδομένων τόσο από το διεθνή όσο και από τον ελληνικό χώρο. Εδώ, παρουσιάζεται επίσης η πολυεπίπεδη προσέγγιση των αναπτυξιακών διαταραχών και ειδικότερα της ΔΕΠ-Υ. Η προσέγγιση αυτή αποτελεί τη δική μας θεώρηση - πρόταση στην προσπάθεια κατανόησης και θεραπευτικής αντιμετώπισης τόσο της ΔΕΠ-Υ όσο και των αναπτυξιακών δυσκολιών των παιδιών γενικότερα.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΕΡΟΣ Ι. Η ΦΥΣΗ ΤΗΣ ΔΕΠ-Υ

1. ΤΟ ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΕΜΦΑΝΙΣΗΣ ΤΗΣ ΔΕΠ-Υ ΩΣ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΗΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΑΣ

- 1.1. Εισαγωγικά
- 1.2. Το Σύνδρομο Εγκεφαλικής Βλάβης ή Ελάχιστης Εγκεφαλικής Δυσλειτουργίας
- 1.3. Το Υπερκινητικό Σύνδρομο
- 1.4. Οι Διαταραχές της Προσοχής
- 1.5. Η εμφάνιση των διαγνωστικών κριτηρίων
- 1.6. Οι σύγχρονες κατευθύνσεις της έρευνας

2. Η ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΚΑΙ ΤΑ ΔΙΑΓΝΩΣΤΙΚΑ ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΤΗΣ ΔΕΠ-Υ

- 2.1. Η κλινική εικόνα των παιδιών με ΔΕΠ-Υ
- 2.2. Τα διαγνωστικά κριτήρια της ΔΕΠ-Υ σύμφωνα με το DSM-IV

- 2.3. Κριτική των διαγνωστικών κριτηρίων του DSM-IV
- 2.4. Τα διαγνωστικά κριτήρια των Διαταραχών Υπερκινητικού Τύπου σύμφωνα με το ICD-10

3. Η ΕΠΙΔΗΜΙΟΛΟΓΙΑ ΤΗΣ ΔΕΠ-Υ

- 3.1. Εισαγωγικά
- 3.2. Προσδιορισμός της συχνότητας εμφάνισης της ΔΕΠ-Υ με βάση τις κλίμακες αξιολόγησης
- 3.3. Προσδιορισμός της συχνότητας εμφάνισης της ΔΕΠ-Υ με βάση τα κλινικά διαγνωστικά κριτήρια
- 3.4. ΔΕΠ-Υ και φύλο

4. ΤΑ ΠΙΘΑΝΑ ΑΙΤΙΑ ΤΗΣ ΔΕΠ-Υ

- 4.1. Εισαγωγικά
- 4.2. Νευρολογικοί παράγοντες
- 4.3. Γενετικοί παράγοντες
- 4.4. Ψυχοκοινωνικοί παράγοντες

5. ΤΑ ΣΥΝΟΔΑ ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΔΕΠ-Υ

- 5.1. Εισαγωγικά
- 5.2. Νοητική ανάπτυξη
- 5.3. Προσαρμοστικές ικανότητες
- 5.4. Μαθησιακές δυσκολίες
- 5.5. Η ανάπτυξη του λόγου και της ομιλίας
- 5.6. Η αίσθηση του χρόνου
- 5.7. Συναισθηματικές αντιδράσεις
- 5.8. Τα κίνητρα
- 5.9. Κινητική ανάπτυξη
- 5.10. Ατυχήματα
- 5.11. Προβλήματα στον ύπνο

6. ΣΥΝΝΟΣΗΡΟΤΗΤΑ ΤΗΣ ΔΕΠ-Υ

- 6.1. Η έννοια της συννοσηρότητας
- 6.2. ΔΕΠ-Υ και Εναντιωτική Προκλητική Διαταραχή ή Διαταραχή της Διαγωγής
- 6.3. ΔΕΠ-Υ και Αγχώδεις Διαταραχές
- 6.4. ΔΕΠ-Υ και Διαταραχές της Διάθεσης
- 6.5. ΔΕΠ-Υ και σύνδρομο Tourette

7. Η ΕΞΕΛΙΚΤΙΚΗ ΠΟΡΕΙΑ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΜΕ ΔΕΠ-Υ

- 7.1. Εισαγωγικά
- 7.2. Βρεφική ηλικία
- 7.3. Νηπιακή ηλικία
- 7.4. Σχολική ηλικία
- 7.5. Εφηβική ηλικία
- 7.6. ΔΕΠ-Υ και ενηλικίωση

ΜΕΡΟΣ ΙΙ. Η ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΕΠ-Υ

8. Η ΔΙΑΓΝΩΣΗ ΤΗΣ ΔΕΠ-Υ

- 8.1. Ο ρόλος της διάγνωσης στην εξελικτική ψυχοπαθολογία
- 8.2. Η πολυεπίπεδη προσέγγιση στη διάγνωση
- 8.3. Γενικές επισημάνσεις για τη διάγνωση της ΔΕΠ-Υ
- 8.4. Η διαδικασία διάγνωσης της ΔΕΠ-Υ
- 8.5. Η παραπομπή του παιδιού για τη διάγνωση
- 8.6. Μέσα αξιολόγησης της ΔΕΠ-Υ
- 8.7. Οργάνωση των αποτελεσμάτων: η διάγνωση της ΔΕΠ-Υ
- 8.7.1. Η ανακοίνωση της διάγνωσης στους γονείς

ΜΕΡΟΣ ΙΙΙ. Η ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΗΣ ΔΕΠ-Υ

9. ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΗ ΑΝΤΙΜΕΤΩΠΙΣΗ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΜΕ ΔΕΠ-Υ

- 9.1 Εισαγωγικά
- 9.2 Είδη θεραπευτικής αντιμετώπισης των παιδιών με ΔΕΠ-Υ
- 9.2.1 Αναποτελεσματικές θεραπευτικές παρεμβάσεις
- 9.2.2 Σύγχρονες θεραπευτικές παρεμβάσεις
- 9.3 Η πολυεπίπεδη προσέγγιση
- 9.3.1. Εισαγωγικά
- 9.3.2. Η συνεργασία του ειδικού με τους γονείς
- 9.3.3. Η συνεργασία του ειδικού με τους δασκάλους
- 9.3.4. Ο ειδικός και το παιδί με ΔΕΠ-Υ
- 9.3.5. Πρόγραμμα διαμόρφωσης και τροποποίησης συμπεριφοράς

- ΣΧΕΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΓΛΩΣΣΑ

- ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΥΣΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ (SITES) ΓΙΑ ΤΗ ΔΕΠ-Υ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ (INTERNET)

- ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΕΣ ΑΝΑΦΟΡΕΣ